

на стария хайдутин достолепие. Може би показателни са думите на един от разказвачите на предания, започващ своя разказ: „То има много истории за Панайот Хитов. Като момче съм слушал много от тях, ама съм ги забравил...“. Съхранени са предания за младите му години, тогава когато младият козар Панайот Хитов се подиграва с нахалните турски разбойници, когато баща му го спасява с пушка от тях, защото „бил горски човек и окото му от нищо не мигвало“. Това е своеобразна мотивация на постъпките на младия Панайот Хитов и неговия по - нататъшен живот. Причината да „хване балкана“ - засегнатото лично достойнство. След това се редят разказите за подвизите му - наказването на съдията Али ефенди чрез нощен обир, за случките на кашлата /Керемидената кашла/, където Панайот Хитов събира другари, за да се веселят, „да празнува“ и разоръжаването на преследващите ги турци, за желанието и благодарността на Панайот Хитов заради песента за него, за помагачите му. Не са малко преданията за местности, свързани с Панайот Хитов - където е отсядал, където е събирал дружина, където има закопано негово имане, където е правил засади. Интересни са преданията, разказващи за респекта, който предизвиква Панайот Хитов у българи и турци.⁹⁷ Явно фолклорното знание обхваща доста широк периметър и разкрива редица черти от неговия образ. Може да се каже, че сред всичките хайдути и войводи от Сливенско най - много предания са съхранени за него. Това е логичен резултат, съответстващ на живота и дейността му като водеща личност в хайдушкото движение, като учител на много от хайдутите и войводите в България.⁹⁸ И трябва да се подчертае, че образът му е определено реален и земен в тези предания, без особена степен на идеализация, но с явно достолепно присъствие, предизвикващо адекватно отношение. Преданията за Хаджи Димитър са доста по-малко, но с подчертан стремеж в тях към идеализиране на образа му чрез необикновеното. Особено е явен този стремеж в преданието, разказващо за орисването на Хаджи Димитър /широко известен мотив в българската фолклорна традиция/.⁹⁹ Възникнало